

Javaslat a Sümegi Helyi Értéktárba történő felvételhez

I.) A javaslattevő adatai:

1. A javaslatot benyújtó (személy/ intézmény/ szervezet/ vállalkozás) neve:

MARÓDI LILI

2. A javaslatot benyújtó személy vagy kapcsolattartó adatai:

Név: MARÓDI LILI

Cím: SÜMEG, ÁRPÁD u. 24/1

Tel.: 06-30-217-4490

E-mail: lilimarodi@gmail.com

II.) A települési érték adatai:

1. A települési érték megnevezése:

EGY MEGLEVŐ FORRÁS TÖRTÉNETE SÜMEGEN

2. A települési érték kategóriák szerinti besorolása:

- Agrár- és élelmiszergazdaság
- Egészség és életmód
- Épített környezet
- Ipari és műszaki megoldások
- Kulturális örökség
- Sport
- Természeti környezet
- Turizmus

3. A települési érték fellelhetőségének helye:

SÜMEG / BAGLYÁS-HEGY

4. A települési érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása (a sorok bővíthetők)

A Baglyás-hegyen lévő Rakóczi-kút bemutatása

5. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett (a sorok bővíthetők)

A Rakóczi-kút történetét kevesen ismerik

6. A települési értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (honlapok, kiadványok):

www.veol.hu ; www.geocaching.hu

III.) Mellékletek:

1. A települési érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja (film, videó)

2. A javaslatot támogató és ajánlólevelek

A Sümegi Helyi Értéktár - Baráti Kör ajánlásával

Egy meglévő forrás története Sümegen

Számomra és rajtam kívül milliónyi ember számára tudott, hogy a víz az élet egyik alapvető forrása.

Nélküle nem létezik semmi. Azt azonban, hogy miként vezet a vizek útja a forrástól a világtengerekig, s mi mindenre jó egy forrás, az egy igazán érdekes téma.

A talajból a korábban földbe szivárgó csapadék a forrásoknál tör elő. Sok forrást, azért, hogy könnyebb legyen vizet nyerni belőlük, kiépítenek. Ennek legfőbb oka, hogy a víz ne szennyeződjön. Az építményt, amelyet a forrás köré építenek, többféleképpen hívhatják. Lehet forrásfoglalás, vagy forrásház, ha egy egész építmény épül a forrás fölé.

A forrásnál van egy folyó eredete. A feltörő víz kiemelésére építhetnek kutat, de a felgyülemlett víz utat tör magának a természet felé.

Lakóhelyemen, Sümegen is létezik egy ilyen forrás, melyet még sokan nem is ismernek, főleg a fiatalabb generáció. Nagymamámtól tudom, aki 1963-ban került Sümegre, hogy gyakran túráztak a gyerekekkel az akkori nevén ismert Rákóczi kúthoz. Később a forrás fölé egy boltíves tetőszerkezetet építettek, az egyik oldalán lehetett vödörrel merni a vizet. A kút vize kristálytiszt, hideg, és nagyon frissítő, izletes volt.

Ez a forrás a sümegi Baglyas –forrás, más néven Rákóczi – kút vagy Bécsi – kút.

A Baglyas-hegyet Bosnyák István püspök adományozta 1643-as kiváltságlevél tanúsága szerint a sümegieieknek. A mi hegyünk, a mi forrásunk. Innen ered a Baglyas – forrás neve.

Egy idős sümegi házaspár elmondása szerint Rákóczi fejedelem csapatai, amikor a szentgotthárdi kaszagyárba mentek, itt etették, itatták lovaikat a forrásnál, ezért ennek emlékére amikor Rákóczi hamvait Kassára szállították, 1897-ben a Baglyas-forrás a Rákóczi-kút elnevezést kapta. Minderről információkat hallhattunk 4 éve a Kossuth rádió egy rádiójátékában.

A Bécsi – kút elnevezés onnan ered, hogy Tapolca felől érkező és a Bécsbe tartó balatoni borosgazdák is itt etették, itatták meg állataikat. Ez a három névvel is ellátott forrás biztosította nyáron a téglagyár vízellátását, télen pedig a szeszfőzdéjét. A víz lúgos kémhatása miatt a lakosság előszeretettel hordta kannákban haza a frissítő vizet.

Maga a Baglyas-hegy, vagy más néven Öreg-hegy, 200 – 270 méter tengerszint feletti magasságban található. Régiészőlőtelepítésekkel rendelkezik. A századfordulón két nagyméretű bronzedény került a felszínre az itt folyó munkálatok során. Ezek a keszthelyi Balatoni Múzeumba kerültek kiállításra, de a háború alatt sajnos elpusztultak.

Sümeg földtani szerkezetéből következően a felszín alatti vizek csaknem minden típusa fellelhető térségünkben. Az 1996-os Természetvédelmi törvény kimondja, hogy Sümegen valamennyi forrás védett. Így a Rákóczi-kút is. Sajnos a bauxitbányászat következtében térségünkben számos forrás elapadt. A bányászaton kívül szennyezték a forrásokat a híg trágyát használó állattartó telepek is.

A 2015-ben létrejött Európai Unió Víz és Keresztirányelv célja, hogy nemcsak a víz tisztasága, hanem a vízhez kötődő élőhelyek zavartalan állapota is tartozik. Épp a fentiéket miatt tartom nagyon fontosnak, hogy ezt a kutat, forrást minél többen megismerjék és egészséges vizét fogyasszák. Az ÁNTSZ által bevizsgált tiszta, finom, ásványi és nyomelemekben gazdag vízről beszélünk.

A forrás környékét legutóbb 2003-ban újították fel. Vízét egyre többen fogyasztják.

A forrásház környezetének tisztántartása azonban nemcsak a körülötte lakó ingatlantulajdonosok feladata kell, hogy legyen, hanem mindenkinek, aki idelátogat és a szomsját oltja.

Az ÁNTSZ minden évben bevizsgálja a minőségét, holott már nem nyitott, hanem zárt rendszeren (nyomóskút) kerül a felszínre.

A természeti környezet értékeinek megóvása az eljövendő generációk számára történő védelme kötelessége gyermekeknek, diákoknak és felnőtteknek egyaránt. A klímaváltozással járó globális problémák megoldása egy egész nemzet feladata, de a megoldás apró lépésekkel érhető csak el.

